

Mama mi vydýchla v náručí na Veľkonočnú nedeľu

PÁTER PIUS JAROSLAV MAJEROVIČ OP (60) SA UŽ VYŠE TUCET ROKOV VENUJE PASTORÁCII CHORÝCH, KONKRÉTNE V NEMOCNICI MILOSRDNÝCH BRATOV A V NÁRODNOM ÚSTAVE SRDCOVÝCH A CIEVNYCH CHORÔB V BRATISLAVE

ZUZANA ARTIMOVÁ

„My dominikáni síce máme ako Rehoľa kazateľov iný charizmu, ale pastoračiu chorých vnímam ako veľkú výzvu,“ vysvetľuje na úvod rozprávania páter Pius Majerovič OP. K jeho láske a duchovnej službe chorým výrazne prispela dlhoročná osobná skúsenosť, keď sa staral o svoju mamu. „Po jej smrti som sa rozprával s naším provinciálom, do ktorého dominikánskeho kláštora pôjdem. Medzitým som však navštevoval chorých v nemocnici Milosrdných bratov, chodil som tam vypomáhať; oni potom oficiálne poprosili provinciála našej rehole, aby som mohol pokračovať v tejto službe. Ja som to bral ako výzvu, ale rozhodnúť museli moji predstavení.“

O svoju mamu sa páter Pius intenzívne so všetkou synovskou láskou a oddanosťou staral jedenásť rokov. „Mal som ju pri sebe v Bratislave; z tých jedenásť rokov sme jej päť už museli pomáhať pri pohybe a dva roky bola celkom ležiaci stav. Pri mamičke som aj ja intenzívnejšie prežil ľudskú slabosť a odkázanosť na iného; a to, čo je to byť chorý. Mám dvoch súrodencov, ktorí majú rodiny, v rodisku však nebývajú. Tak som si povedal, že aj pre mňa platí – cti otca svojho i matku svoju, a poprosil som predstavených o uvoľnenie pre starostlivosť o matku. Súhlasili. Popri starostlivosti o mamu som mal aktívnu pastoračiu v Národnom ústave srdcových a cievnych chorôb v Bratislave, viedol som ľudové misie a duchovné obnovy. Pracoval som aj ako asistent Spoločenstva Pia V. – my dominikáni máme tri spoločenstvá v Bratislave, jedno z nich vediem; kedysi to bol tretí rád, dnes sú to laici sv. Dominika. Aj moja mamka bola v tomto treťom ráde.“

Požehnaná hodina smrti

Pátrovi Piusovi sa Veľká noc už navždy bude spájať s odchodom jeho milovanej matky. „Mamička odišla vo veľkonočné ráno pred dvoma rokmi 5. apríla. Bolo to veľmi nečakané,

MODLITBA ZA ŠŤASTNÚ HODINU SMRTI

Páter Pius sa modlí aj za svoju šťastnú hodinu smrti: „Asi od roku 1991 som v spolku dobrej smrti, ktorý zastrešujú kapucíni. Modlím sa k svätému Jozefovi za tých, čo zomierajú v dnešný deň alebo tejto noci. A potom ešte jednu dlhšiu modlitbu. Páči sa mi aj modlitba, ktorú som si ako malý chlapec našiel v knižočke: ‚Zomrieť musím, neviem ako, neviem kedy a neviem kde, ale keby som v hodine smrti, Pane Ježišu, bol bez tvojej milosti, navždy by bola stratená moja večnosť. Takže chcem z tvojich rúk prijať akýkoľvek spôsob smrti.‘ Ludia často hovoria, že by chceli zomrieť v náručí blízkeho alebo na posteli; ja Pána Ježiša prosím iba o to, aby som bol v stave posväcujúcej milosti. Od matkinej smrti sa intenzívnejšie modlím za jej dušu a za duše všetkých zomrelých. Žiaľ, dnes akoby sme zabúdali na modlitby za zosnulých, hoci veríme vo večný život.“

pretože som jej ešte dal raňajky a lieky a chystal som sa na svätú omšu v ústave. Za ten čas, čo by som bol preč, mala prísť k mamičke jedna vzácna pani Erika, ktorá k nej chodila vždy v nedeľu, dávala na mamičku pozor a modlila sa pri nej. No pani Eriky vtedy ešte nebolo. Išiel som zavrieť ventilačku a pazerám sa na mamičku, že má hlavu trošku nabok. Vravím jej – mamička, ja už idem. Podišiel som k nej, vzal som jej tvár do dlaní a ona vydýchla. V podstate mi zomre-

la v náručí. Hneď som, pravdaže, volal rýchlu pomoc. Aj lekárke som povedal, že mamička odišla tak, akoby len prešla; len zaspala, bez agónie. Mala požehnanú smrť,“ hovorí páter a dodáva: „Kým žila, mala oproti posteli sochu svätého Jozefa, na ktorú sa pozerala; a modlila sa k svätému Jozefovi, aby jej vyprosil požehnanú hodinu smrti. A svätý Jozef ju vypočul. Konštatovala to i lekárka, ktorá prišla maminku obhliadnuť; povedala: ‚Aký pokoj z nej ide.‘ Tým mi potvrdila,

že to nebol len môj pocit, lebo táto pani lekárka vidí denne možno niekoľko mŕtvych.“

Potom prišli sestričky a obliekli mamičku do rehoľného rúcha, na čo majú dominikánski terciári právo. Keď ju pripravili, ešte sme sa pri nej pomodlili a slávili svätú omšu, ktorú som celebroval. Pochovávali sme ju vo Veľkonočnom období, na pohrebe sme spievali *Raduj sa, Cirkev Kristova*; liturgia bola v bielej, slávnostnej veľkonočnej farbe. Podľa mňa je odchod na večnosť pre veriaceho človeka slávnosťou, lebo predstavuje stretnutie sa so zmŕtvychstalým Kristom,“ spomína páter Pius.

Služba pre chorých

Čo sa týka služby chorým, hovorí, že starať sa o mamu preňho znamenalo ďalšiu školu. „Nebola to teória, ale prax. Mamička mala výčitky, že sa o ňu musím starať ako o malé dieťa. Odpovedal som jej, že keď som bol malý, ona sa starala o mňa. Pravda je, že náš vzťah sa v jej chorobe prehĺbil. Ona bola veľmi pokorná. Keď mi chytila ruku, okamžite mi ju išla bozkať, lebo pre ňu to bola kňazská ruka. ‚Tá ruka mi veľmi pomáha,‘ tvrdila. Mne však nikdy nedovolila pobožkať jej ruku. Až keď zomrela, vtedy som jej pobožkal ruku.“ Vzťah a lásku ku Kristovi, ktorého predstavujú chorí a trpiaci, pestovala v pátrovi Piusovi práve jeho mama. „Mamička mala celý život rada chorých a starých ľudí, k čomu viedla aj mňa. Pre ňu bolo samozrejme ísť navštíviť chorých ľudí, porozprávať sa s nimi, priniesť im ovocie, čokoládu. No služba chorým si vyžaduje najmä trpezlivosť a pokoru, ktorým sa stále učim.“

V trpiacich vidí Pána Ježiša i svoju mamu

Dlhoročná starostlivosť o matku ovplyvnila pátra Piusa aj v jeho pastoračii. „Vo všetkých trpiacich vidím, pravdaže, Pána Ježiša, ale niekedy v nich vidím i moju maminku. Mám veľmi rád starých ľudí, pre mňa sú veľkým bohatstvom. Na ich rukách vidím, čo všetko urobili; a v tvárach vidím ich vieru. Keď vidím choré

a trpiace babičky v nemocnici, akoby som videl mamičku – prirodzene ich pohladkám po tvári. Vidím v nich múdrosť a veľkosť života. No často sú opustené, lebo jedna matka vychová aj päť detí, ale ani jedno z tých piatich detí sa nevie postarať o matku. To je bolestné. A preto ďakujem Bohu, že mi dal milosť postarať sa o svoju matku. Keby som sa nemohol o ňu postarať, nemohol by som prežívať svoje kňazstvo, tak ako ho prežívam teraz.“ vysvetľuje páter Pius a dodáva, že prvoradá v živote je prijať Božiu vôľu: „Naša babička nám vždy opakovala: ‚Deti moje, čo Pán Boh robí, je všetko dobré.‘ Odvtedy na túto vetu myslím.“

Súčasná rodina

Počas sviatkov sa stáva súčasťou rodiny pacientov, ktorí zostávajú v nemocnici. „Vtedy nás kňazov potrebujú chorí ešte viac. Väčšinou sú už na sviatky vspovedaní, ale nosím im sväté prijímanie a permanentne ich navštevujem, lebo práve najvážnejší pacienti tam zostanú a je im smutno; ak sú zďaleka, rodina ich nemôže navštíviť každý deň, a tak ma čakajú. A veľmi sa tešia, keď môžu prísť osobne na svätú omšu, ktorú slávime v ústave, je to pre nich vzácné.“

Netreba sa pozerat' na hodinky

Pastorácia v nemocnici si vyžaduje celého človeka. Páter Pius to potvrdzuje: „Nemôže to byť len také, že odbehnem narýchlo niekoho vspovedať, musím pri tých chorých ľuďoch byť. Niektorí potrebujú dlhší rozhovor a ja sa pritom nemôžem pozerat' na hodinky, lebo ak sa pozriem na hodinky, je po všetkom, chorý by sa hneď stiahol so slovami – páter, vy sa ponáhľate... Moja osobná skúsenosť je, že idem unavenejší k pacientom, ako od nich odchádzam. Hovorím, že k nim idem relaxovať. Keď večer skončím túto službu, som veľmi nadšený; cítim, že som si pri týchto ľuďoch oddýchol.“

Páter Pius má každý deň nabitý aktívnou službou a pastoráciou, na službu bližným využíva každú minútu. Jediný čas, ktorý si chráni na odpočinok, je nedeľné popoludnie. „Môj nedeľný relax sa začína o druhej-tretej, alebo až o štvrtej hodine popoludní, podľa toho, kedy sa vrátim z Národného ústavu srdcových a cievnych chorôb, kde mám dopoludnia svätú omšu a potom navštevujem

chorých na oddelení. Tam treba ľuďom venovať čas a nielen chorým, ale aj príbuzným či zamestnancom, lebo duchovnú službu potrebujú všetci. Veľa zamestnancov som sobášil a krstil im deti.“

Pastorácia snúbencov

Okrem chorých sa páter Pius venuje pastorácii snúbencov. „Zosobášil som niekoľko stoviek párov. Keď som sa staral o mamičku, v jeden rok som zosobášil 17 párov a pokrstil 44 detí. Do kostola na kalvárii totiž chodilo veľa snúbencov, ktorí chceli prijať sviatosť manželstva. No mnohí pracujú v rôznom čase, takže sa im dá zosúladiť termín, aby mohli absolvovať prípravu. Môžu napríklad v utorok večer o siedmej, alebo vo štvrtok dopoludnia... Ak s tým majú problém, začnú uvažovať, že nebudú mať sobáš v kostole. Tak som im vychádzal v ústrety. Do svojich modlitieb zahŕňam okrem chorých tiež všetkých, ktorých som sobášil; všetky deti, ktoré som krstil. Raz na mňa na Námestí sv. Petra vo Vatikáne niekto kričal: ‚Páter Pius! Boli to manželka, ktorých som sobášil pred desiatimi rokmi.‘

Raz za ním prišli iní manželka a ďakovali mu za kázeň, ktorá ich oslovila a pomohla im, lebo už boli v štádiu, keď sa rozhodovali, že skončia svoj vzťah. „Pritom to bola kázeň, o ktorej som si myslel, že som nič veľké nepovedal. No nie je dôležité, aby sme my kňazi boli so sebou spokojní, ale aby sme boli na pomoci a k službe tým, ktorí nám boli zverení; a najmä aby bol s nami spokojný Boh. Ja môžem byť iba nástrojom v Božích rukách; treba však dôverovať Bohu, lebo ak sa zlakneme, je po všetkom. No aj cieľavedomo za mnou prichádzali manželské páry, keď prežívali krízy, s tým, že – vy ste nás pripravovali pred manželstvom, a tak sme sa rozhodli prísť sa porozprávať aj teraz.“

Gloria in excelsis Deo

„Veľká noc bola pre mňa už od detstva niečo úžasne slávnostné. Rád si spomínam na to, ako sme za totality tajne chodili do Poľska k bratom dominikánom a tam sme tieto sviatky spoločne slávili; aké to bolo nádherné, keď 130 dominikánov zaspievalo *Gloria in excelsis Deo*. Navyše to malo pre nás aj ďalší rozmer – tam nás obliekli do habitu, tam sme boli rehoľníci, ale domov sme sa museli vrátiť v civile. Pre mňa ako kňaza je vždy čosi

REHOLNÉ A KŇAZSKÉ POVOLANIE

Hoci jeho mama nesmela nič vedieť o duchovnom povolaní, pre ktoré sa jej syn rozhodol, keď sa o tom dozvedela, mala z toho veľkú radosť. „Na vstup do rehole som sa pripravoval za totality a inak ako tajne to nebolo možné. Ani moji rodičia to nesmeli vedieť, lebo to bolo nebezpečné. Mamička neskôr hovorila, že sa za moje duchovné povolanie vždy modlila, pre ňu to bola v istom zmysle samozrejmosť, že som sa stal rehoľníkom a kňazom.“ V roku 1981 Jaroslav Jozef Majerovič vstúpil tajne od noviciátu, pričom stále pracoval na odbyte vo Vzduchotechnike v Novom Meste nad Váhom. Teológiu tiež študoval tajne, ale za kňaza bol vysvätený rok po revolúcii. „Dovtedy som býval s rodičmi v Čachticiach. Pred revolúciou moji predstavení plánovali, že nastúpim na iné miesto na univerzite v Bratislave a pastoračne budem mať na starosti vysokoškolskú mládež. Prišiel november 1989 a všetko bolo inak. Išiel som pomáhať spolubratovi do Veľkého Bielu; v máji 1990 som prijal diakonát a 3. novembra 1990 som bol vysvätený za kňaza v Bratislave-Kalvárii.“ Po vysviacke prežil tri roky v Košiciach. „Prišli sme tam do kláštora, ktorý nám vrátili v zdevastovanom stave, nemali sme sa kde umyť a nebolo ani kde variť. Dobrí ľudia nám však veľmi pomohli a dokonca vlastne hneď mohol začať aj noviciát. To bolo evidentné Božie dielo.“

mimoriadne prežívať obdobie od Kvetnej nedele až po Veľkú noc. Ide mi o to, aby som nebol len vykonávateľom istých liturgických úkonov, ale aby som to aj sám prežíval,“ zdôrazňuje páter Pius. „Preto sa vždy teším, že si na Zelený štvrtok môžem obnoviť kňazské sľuby, aby som mohol pokračovať v rehoľnej a kňazskej službe s novým elánom. Zelený štvrtok je úžasne bohatý na duchovné hodnoty, lebo Pán Ježiš nám v tento deň zanechal nesmierny poklad – sviatosť Eucharistie. Aj chorí, ktorí sú často nevládni, sa veľmi tešia, keď im priniesiem Eucharistiu a vítajú v nej Pána Ježiša. S radosťou hovoria: ‚Pane Ježišu, ty si prišiel za mnou!‘ Všetci by sme mali prejavovať úprimnú radosť z toho, že sme Božie deti,“ hovorí páter. „Ja sa veľmi teším skutočnosťou, že Boh povolal mňa nehodného, aby som bol rehoľník a kňaz; že mu môžem slúžiť; byť prostredníkom medzi Bohom a ľuďmi. Najväčšiu radosť a zároveň hrôzu prežívam pri pozdvíhaní – radosť z toho, že v Eucharistii je prítomný Pán Ježiš, a hrôzu z mojej vlastnej slabosti, že veľký Boh je v mojich rukách.“

Zmysel pozemského utrpenia

O Veľkom piatku páter Pius tvrdí, že pri chorých a trpiacich cíti bezprostredné oslávenie umučenia Pána Ježiša: „Veľkonočné sviatky dávajú zmysel nášmu pozemskému utrpeniu, ale my dnes nechceme trpieť – keď nás zatažuje nový život, tak ho dáme preč; keď nás zatažujú naši cho-

ri, tiež ich dáme preč – vidíme, že v zahraničí sa praktizuje eutanázia ako niečo samozrejmé. Láska a utrpenie však patria spolu. Jeden duchovný spisovateľ povedal, že kto ich chce oddeliť, neprežil ani jedno, ani druhé. Ak je láska, všetko sa dá zniesť.“

Bez viery sa žije ťažko

„Bez viery sa ťažko žije,“ vysvetľuje páter. „Vidím to aj v nemocnici, ako prežíva svoju chorobu veriaci a ako neveriaci. Keď verím Pánu Bohu, viem, že som v najistejších rukách. Keď odchádzajú ľudia na večnosť, vidím, aká sila je v ich obetách. Ja sám neviem, ako by som bez viery prijal niektoré veci v mojom živote. No vo viere viem prijať i skúšky a utrpenie. Keď som bol pred dvadsiatimi rokmi vážne chorý, lekár mi povedal, že šanca je štvorpercentná a na 96 percent je to zlé, preto musím byť pripravený na všetko. Volal som jednému pátrovi, aby mi prišiel dať pomazanie chorých a prosil som Pána Ježiša, ak mám na tomto svete ešte niečo dobré urobiť, prosím o uzdravenie; ale ak som už naplnil svoju úlohu vo svojom pozemskom živote, teším sa na stretnutie s ním. A ja sa dodnes každé ráno dvadsať rokov pýtam, čo dobré mám ešte urobiť, lebo na ozdobu ma tu Pán Boh nenechal, takú ozdobu tu netreba,“ usmieva sa páter Pius a dodáva: „Pre mňa by bol deň prázdny, keby som nebol v službe; pri každom stretnutí s človekom je vždy možnosť apoštolátu.“